

DEFINICE POJMŮ/ KLASIFIKACE NABS

Vymezení výzkumu a vývoje

Základní vymezení VaV vychází z § 2 odst. 1 zákona o podpoře výzkumu a vývoje (č. 130/2002 Sb.), kde se VaV obecně rozumí systematická tvůrčí práce konaná za účelem získání nových znalostí nebo jejich využití.

Základním kritériem pro odlišení VaV od ostatních (příbuzných) činností je **přítomnost ocenitelného prvku novosti** a vyjasnění výzkumné nebo technické nejistoty. VaV se dále rozlišuje na následující kategorie:

- **výzkum** – systematická tvůrčí práce rozšiřující poznání, včetně poznání člověka, kultury nebo společnosti, metodami umožňujícími potvrzení, doplnění či vyvrácení získaných poznatků, prováděná jako:
 - a) **základní výzkum** – experimentální nebo teoretické práce prováděné s cílem získat znalosti o základech či podstatě pozorovaných jevů, vysvětlení jejich příčin a možných dopadů při využití získaných poznatků;
 - b) **aplikovaný výzkum** – experimentální nebo teoretické práce prováděné s cílem získání nových poznatků zaměřených na budoucí využití v praxi;
- **vývoj** – systematické tvůrčí využití poznatků výzkumu nebo jiných námětů k produkci nových nebo zlepšených materiálů, výrobků nebo zařízení anebo k zavedení nových či zlepšených technologií, systémů a služeb, včetně pořízení a ověření prototypů, poloprovozních nebo předváděcích zařízení.

Definice základních pojmů používaných ve statistice GBARD:

- **IS VaVal¹** – Informační systém výzkumu, vývoje a inovací je informační systém veřejné správy zajišťující shromažďování, zpracování, poskytování a využívání údajů o výzkumu, vývoji a inovacích podporovaných z veřejných prostředků.

Informační systém je tvořen integrovanými databázemi CEP (Centrální evidence projektů VaV), CEZ (Centrální evidence výzkumných záměrů), CEA (Centrální evidence aktivit), RIV (Rejstřík informací o výsledcích) a VES (Evidence veřejných soutěží ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích). Pro potřeby statistiky GBAORD jsou využívány databáze CEP, CEZ a CEA.

Cíle a obsah IS VaVal, práva, povinnosti a postup při předání, zařazení, zpracování a poskytování údajů jsou stanoveny zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů, nařízením vlády č. 267/2002 Sb., o informačním systému výzkumu a vývoje (od 1. ledna 2010 nahrazeno nařízením vlády č. 397/2009 Sb., o informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), zvláštními právními předpisy a Provozním řádem IS VaVal.

Správce IS VaVal a vývoje je Úřad vlády ČR.

- **Účelová podpora (databáze CEP)** – zahrnuje projekty v rámci programů vyhlášených ministerstvy a VaV agenturami (GA ČR a TA ČR), také projekty financované z operačních programů a projekty 7. Rámcového programu pro výzkum a technologický rozvoj.
- **Institucionální podpora (databáze CEZ/CEA)** – zahrnuje rozvoj výzkumných organizací, specifický výzkum na vysokých školách², podporu mezinárodního VaV a dříve i výzkumné záměry.
 - **Dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací** – zahrnuje dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace na základě zhodnocení jejích dosažených výsledků formou dotace právníkům osobám anebo zvýšením výdajů organizačních složek státu, organizačních složek územních samosprávných celků nebo organizačních jednotek ministerstva zabývajících se výzkumem a vývojem.

¹ Blíže viz: <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekcce=610>

² V tomto případě se zařazení specifického výzkumu na vysokých školách do institucionální podpory rozchází s dikcí zákona č. 130/2002 Sb., kde spadá pod účelovou formu podpory.

- **Výzkumné záměry** – až do roku 2010 představovaly koncepční rozvoj výzkumné organizace v oblasti základního a aplikovaného výzkumu v období 5 až 7 let. Příjemcem institucionální podpory mohly být právnické osoby, státní výzkumné instituce, soukromé výzkumné organizace, které nebyly založeny za účelem podnikání nebo obecně prospěšné společnosti. Novelizací zákona o veřejné podpoře výzkumu, vývoje a inovací (č. 211/2009 Sb.) byly nahrazeny podporou rozvoje výzkumných organizací.
- **Specifický vysokoškolský výzkum (databáze CEA)** – zahrnuje výzkum prováděný studenty při uskutečňování akreditovaných doktorských nebo magisterských studijních programů, který je bezprostředně spojen s jejich vzděláváním (v zákoně je veden jako účelová forma podpory).
- **Podpora mezinárodního výzkumu a vývoje (databáze CEA)** – zahrnuje poplatky za účast České republiky v mezinárodních programech výzkumu a vývoje, poplatky za členství v mezinárodních organizacích výzkumu a vývoje nebo finanční podíly z prostředků České republiky na podporu projektů mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji, pokud je tento finanční podíl možno hradit z veřejných prostředků a pokud jsou projekty podporovány z rozpočtu jiných států nebo z rozpočtu Evropské unie nebo z prostředků mezinárodních organizací.
- **SEO** – předem vymezené VaV oblasti, do kterých jsou alokovány státní rozpočtové výdaje dle priorit stanovených VaV politikou. Seznam socioekonomických cílů je uveden v mezinárodní klasifikaci NABS (2007).

Klasifikace NABS: Nomenklatura pro analýzu a srovnání vědeckých programů a rozpočtů (Eurostat revize 2007)

Kód	SEO-CZ
010	Průzkum a využití Země
020	Životní prostředí
030	Průzkum a využití kosmu
040	Doprava, telekomunikace a ostatní infrastruktura
050	Energie
060	Průmyslová výroba a technologie
070	Zdraví
080	Zemědělství
090	Vzdělání
100	Kultura, rekreace, náboženství a media
110	Politické a sociální systémy, struktury a procesy
120	Všeobecný rozvoj znalostí na vysokých školách financovaný z institucionálních prostředků na VaV
121	<i>Výzkum a vývoj vztažený k přírodním vědám</i>
122	<i>Výzkum a vývoj vztažený k technickým vědám</i>
123	<i>Výzkum a vývoj vztažený k lékařským vědám</i>
124	<i>Výzkum a vývoj vztažený k zemědělským vědám</i>
125	<i>Výzkum a vývoj vztažený k sociálním vědám</i>
126	<i>Výzkum a vývoj vztažený k humanitním vědám</i>
130	Všeobecný rozvoj znalostí financovaný z ostatních zdrojů na VaV
131	<i>Výzkum a vývoj vztažený k přírodním vědám</i>
132	<i>Výzkum a vývoj vztažený k technickým vědám</i>
133	<i>Výzkum a vývoj vztažený k lékařským vědám</i>
134	<i>Výzkum a vývoj vztažený k zemědělským vědám</i>
135	<i>Výzkum a vývoj vztažený k sociálním vědám</i>
136	<i>Výzkum a vývoj vztažený k humanitním vědám</i>
014	Obrana

Obsahové vymezení socioekonomických cílů NABS 2007 je uvedeno na stránkách Eurostatu:

<https://data.europa.eu/data/datasets/n2lptwaf3hugt9a7djsa?locale=cs>